

Præstationsprøver for Heste.

Diskussionen om dette Emne har i 1945 taget et saadant Omfang og en saa bestemt Form med Hensyn til Planer for Prøvernes Gennemførelse m. v., at det maa forventes, at Spørgsmaalet inden saa længe vil komme til Drøftelse i Hesteavlorganisationer og blandt Hesteavlens Folk i Almindelighed. Endvidere at de landøkonomiske Foreninger, som gennemfører Amts- og Fællesskuerne og de i Forbindelse hermed tilrettede Kraftprøver for 4- og 5-aarige Hingste, ogsaa efterhaanden vil tage Sagen op til Behandling.

Det maa jo blive disse Organisationer, som til Slut skal finde frem til en Løsning, hvis Sagen skal nyde Fremme. Det udelukker ikke, at der paa anden Maade arbejdes videre med Spørgsmaalet, og Dansk-belgisk Hesteavl har jo allerede gennemført nogle foreløbige, orienterende Prøver paa Sjælland, ligesom der nu af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab er nedsat et Udvalg til at tage sig af dette specielle Spørgsmaal.

Da det er en Sag af stor Rækkevidde og af principiel Betydning, og det maa siges at være vigtigt at faa Prøverne tilrettelagt bedst muligt efter vore Forhold og saaledes, at de kan blive til Gavn for den samlede danske Hesteavl, vil jeg gerne knytte nogle faa Bemærkninger til det allerede fremførte.

Skal saadanne Prøver faa nogen *virkelig avlsmæssig Betydning*, maa de kunne supplere den Metode til Udvalg af Avlsdyr, som hidtil udelukkende er sket paa Grundlag af Eksteriør- og Afstammingsbedømmelsen, paa en saadan Maade, at det virkelig giver øget Sikkerhed. Nogen Ydelseskontrol med regelmæssige Mellemløb eller hver Dag, tilsvarende som man har i Kvæg- og Svineavlen, kan der jo ikke blive Tale om, da Prøverne for Hestenes Vedkommende kun kan gennemføres een Gang om Aaret, maaske kun een eller nogle faa Gange i Dyrets Liv. En vis Usikkerhed vil følge hermed, et Forhold man ogsaa maa være klar over ved den Betydning, man tillægger de opnaaede Resultater. Hertil kommer Spørgsmaalet om Træ-

ningens og Kuskers Betydning for Prøvens Udfald m. v. Som Supplement kan Prøverne sikkert faa Værdi, men lad os foreløbig kun betragte dem som saadan og begynde saa smaat og se at faa fast Grund under Fødderne.

Det drejer sig da først og fremmest om at blive klar over, *hvilke Krav*, der gennem Prøverne skal stilles til vore Landbrugsheste, hvad der er *Maalet* for Avl af Landbrugsheste, og indrette Prøverne derefter.

Dernæst gælder det om at finde en saadan Form for Prøverne, at de er *praktisk gennemførlige inden for en rimelig Tid* og kan afholdes under tilfredsstillende *ensartede* Forhold. Jeg vil i denne Forbindelse gerne henstille, at man begynder med Prøver for Hingstene, eller en Del af Hingstene inden for forskellige Racer, og foreløbig holder Hopperne udenfor. Hingstene er dem, der betyder mest i Avlen, „Tyren er den halve Hjord“, og man vil ved foreløbig at afholde Prøverne med dem kunne faa nogen Erfaring for, om den Form, man anvender, er velegnet til at give Oplysning om de individuelle Forskelligheder, man maa forvente hos Avlsdyrene. Ved den senere Afkomsfremstilling og Afkomsbedømmelse efter disse Hingste, hvor Afkommet, saa snart det naar den arbejdsdygtige Alder, ogsaa maa underkastes Prøven, vil man ret hurtigt faa et sikkert Indtryk af, om Prøverne virkelig er egnede til som Supplement at afgive et bedre og sikrere Grundlag for en *Sortering af Hingstene og deres Afkom* end hidtil.

Finland er vel det Land, som længst og mest rationelt har arbejdet med disse Prøver, men ogsaa det eneste Land, hvorfra vor hjemlige Litteratur nævner Resultater af denne Art. Professor *Jespersen* anfører herom følgende i „Hesten i Avl og Brug“, Side 121: „Ved de finske Undersøgelser har man ikke alene konstateret, at der kan være stor Forskel paa de enkelte Individuers Træk- og Arbejdsevne, men at enkelte Hingstes Afkom i saa Henseende ligger betydeligt over andre Hingstes Afkom“.

Vi er efter min Mening her ved Sagens Kernepunkt, og derfor vil jeg gerne henstille, at Prøverne tilrettelægges saadan, at vi saavidt muligt faar Oplysning herom.

Selv om vi har de nævnte Resultater fra Finland at henvise til, lad os saa faa dem underbygget med Undersøgelser under hjemlige Forhold; det har altid været et godt Princip for dansk Forsøgsvirksomhed, og lad foreløbig ikke Prøverne antage et større Omfang, end hvad der tager Sigte herpaa. Det vil være det vigtigste til at begynde med; derefter kan Omfanget af Prøverne udvides, og skulde Resultaterne her hjemmefra opfordre dertil, kan Hopperne eventuelt ogsaa tages med, men det vil i Praksis give Prøverne et saadant Omfang, at de næppe bliver praktisk gennemførlige. Mon Afprøvning i en saadan Grad skulde være paakrævet? Hvad mener man fra Sportsavlen, bl. a. Traveravlen, herom? Her har Præstation jo altid spillet en stor Rolle for Udvalget af Avlsdyr, men tiltrods herfor har man jo netop i de senere Aar inden for denne Avl gennemført Kaaringer af Hingste og Hopper, søgt at forbedre Avlen ved Hjælp af Udvalg paa Grundlag af Eksteriør og Afstamning.

Generalmajor *Rørdam* mener, at der ved Afkomsbedømmelsen ogsaa maa tages Hensyn til de Forhold, hvorunder Afkommet er opvokset. Hvor rimeligt det maaske end kunde være, tror jeg, det vil blive meget vanskeligt, i hvert Fald kan der vist kun blive Tale om et skønsmæssigt Hensyn til dette som til saa mange andre Forhold. At vi — som af Konsulent *Vendelbo Andersen* antaget — maaske skulde naa til at sammenligne Døtre med Mødre ved Afkomsbedømmelsen, tror jeg heller ikke paa, men mener heller ikke, det vil være paakrævet. Vi maa se paa Afkomsbedømmelsen som et samlet Udtryk for Hingstens Avlsværdi, og kan vi blot gennem det Supplement, som Prøverne eventuelt kan give, naa til en sikrere Vurdering og Sortering af vore Avlshingste, tror jeg, at vi foreløbig skal være tilfredse hermed og ikke stræbe efter mere.

Endelig i Tilslutning til det af Landskonsulent *Holger Hansen* fremførte: Kunde vi ikke vælge et andet Navn for disse Prøver? Kan de ikke kaldes *Arbejds- og Brugsprøver* for Heste. Det er et godt dansk Navn og dækker efter min Opfattelse over det, man ønsker, Prøverne skal give Oplysning om.

Herlui Hansen.